

NOTAT

Kommunernes tilrettelæggelse og ansvar i forbindelse med vaccination mod influenza A

Den 7. oktober 2009

Jnr 09.00.00 I02
Sagsid 000207143

Ref THU/KVI
thu@kl.dk
Dir 3370

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/7

Efter anbefaling fra Sundhedsstyrelsen skal tre grupper i befolkningen tilbydes vaccination mod influenza A:

1. Personer i særlig risiko for at udvikle alvorlig sygdom (gruppe 1)
2. Sundhedspersonale (gruppe 2)
3. Nøglepersoner i kritiske samfundsfunktioner (gruppe 3)

Den oplyste rækkefølge angiver rækkefølgen for vaccinationer, således at personer i risiko for at udvikle sygdom vaccineres først. Sundhedsstyrelsen har den 29. september 2009 udmeldt, hvem der skal tilbydes vaccination i de forskellige grupper. Se listerne på www.sst.dk. Vaccination af gruppe 1 forventes påbegyndt i uge 47. Vaccination af gruppe 2 og 3 i kommunerne forventes påbegyndt i uge 50.

Vaccinationen er for alle tre grupper et tilbud, som man kan sige nej til. Man kan således ikke tvinge hverken patienter, sundhedspersonale eller nøglepersoner til at blive vaccineret.

Vaccinen skal gives af to omgange med tre ugers mellemrum. Sundhedsstyrelsen og Statens Serum Institut udarbejder vejledninger om vaccination og håndtering af vaccinen inden uge 47.

Vaccination af gruppe 1

Sundhedsstyrelsen har nærmere beskrevet hvilke undergrupper, der skal tilbydes vaccination i gruppe 1. Det drejer sig om:

Personer fra 3 år og op med følgende kroniske sygdomme

- Lungesygdomme som KOL, astma med kronisk obstruktion og astma, der er vanskelig at kontrollere, cystisk fibrose, sarkoidose,

lungefibrose, samt andre lungesygdomme især, hvis lungefunktionen er nedsat, eller der er gentagne lungeinfektioner

- Hjerte- og karsygdomme, især svær koronarsygdom, hjertesvigt, sværere klaplidelser (ikke kun isoleret forhøjet blodtryk)
- Blodsygdomme, især hæmoglobinopathier
- Diabetes 1 eller 2, især med komplicerende hjerte- eller nyresygdom eller med almen svækkelse pga. diabetiske senfølger – eller diabetes, der er vanskelig at kontrollere
- Medfødte eller erhvervede immundefekter, herunder hiv-smittede personer og medikamentelt immunsupprimerede
- Neuromuskulær sygdom med påvirket respiration eller nedsat hostekraft
- Kronisk lever- eller nyresvigt (vejledende GFR < 30 ml/min)
- Svært overvægtige (vejledende BMI > 40).
- Andre sygdomme, hvor tilstanden ifølge lægens vurdering medfører, at en influenzainfektion udgør en alvorlig sundhedsrisiko

Husstandskontakter

I særlige tilfælde kan pårørende og plejere til svært immunsupprimerede vaccineres.

Gravide

Alle gravide med ovennævnte kroniske sygdomme anbefales at blive vaccineret, også efter individuel vurdering i 1. trimester. Raske gravide anbefales som udgangspunkt ikke vaccination, men kan vaccineres efter en individuel vurdering hos egen læge.

Hvem skal vaccinere gruppe 1?

Der er indgået aftale om, at det er de praktiserende læger, der skal forestå vaccination af gruppe 1. Dette skyldes bl.a. at vaccinationerne kun kan udføres af en læge eller på lægeligt ansvar. Der oprettes honoraraftale for de praktiserende læger om vaccinationerne med PLO i sygesikringsregi.

I særlige tilfælde kan der efter aftale med personens praktiserende læge vaccineres ved en læge på sygehuset/ambulatoriet.

Den praktiserende læge kan i tilfælde, hvor det ikke er muligt for personen at møde op i lægens konsultation eller modtage hjemmebesøg fra lægen, delegerede vaccinationsopgaven til hjemmesygeplejen, hvis denne har kompetence til at udføre vaccinationer eller oplæres udføreligt heri, jf. autorisationsloven og vejledning om brug af medhjælp. Personen, der delegeres til, har ifølge reglerne om brug af medhjælp pligt til at sige nej til en opgave, såfremt vedkommende ikke vurderer, at han/hun kan løse opgaven sundhedsfagligt forsvarligt.

Hvis kommunen kan og ønsker at bistå lægen med vaccinationen af borgere, skal kommunen lave en lokal aftale om økonomisk kompensation med kommunens praksisudvalg, som gælder for alle praktiserende læger i kommunen.

Da vaccinationen skal varetages på lægeligt ansvar, er det den praktiserende læge, der modtager vaccinen fra Statens Serum Institut. Vaccinen skal opbevares efter særlige retningslinjer (på køl) og bruges inden for et begrænset antal timer efter åbning. Desuden skal vaccinen blandes af en læge. Statens Serum Institut udarbejder en vejledning om bestilling, opbevaring og håndtering af vaccinen. Vejledningen kan findes på www.sst.dk, når den er udarbejdet (omkring uge 41).

Det er den praktiserende læges ansvar at indberette vaccinationerne (hvem der har fået dem) til Sundhedsstyrelsen. Hjemmesygeplejen skal – hvis hjemmesygeplejen har påtaget sig opgaven – i denne forbindelse bekræfte overfor lægen, at vaccinationen er gennemført, så lægen kan indberette.

Vaccination af gruppe 2 og 3

Vaccination af gruppe 2 og 3 skal ske i flere ”bølger”, da vaccinen leveres løbende til Danmark, hvor den også løbende pakkes om på Statens Serum Institut. Sundhedsministeriet og Sundhedsstyrelsen har i den forbindelse været i dialog med KL om prioritering af rækkefølgen af disse grupper, men der er endnu ikke udarbejdet en endelig rækkefølge. Sundhedsstyrelsen og KL vil komme med nærmere udmeldinger om rækkefølgen for vaccinationer, når leveringstider for vaccinen er kendt.

Sundhedsstyrelsen har udmeldt, at følgende personalegrupper vaccineres:

Sundheds- og plejepersonale			
Kommunerne, samlet			102.407
	Hjemmesygeplejen	11.374	
	Plejepersonale, pædagog i hjemmepleje, plejecentre, bosteder, specialinstitutioner	51.500	
	Genoptræning	3.450	
	Hjælpeordninger, orlov, pasning	12.000	
	Sundhedsplejen	900	
	Støtte- og kontaktpersoner	300	
	Socialpædagogisk støtte §85	5.000	
	Kommunelæger	283	
	Private opholdssteder	3.500	

	Private botilbud	2.300	
	Døgninstitutioner	7.000	
	Køkkenpersonale	3.000	
	Private, kørsel og vask	1.500	
	Leverandører, sygeplejeartikler	300	

Nøglepersoner i kritiske samfundsfunktioner		
Kommunerne (Kommunernes Landsforening)	Brand- og redningspersonel Vagtfunktion forsyning, vand, gas, fjernvarme, spildevand, affald Erhvervshavne	8.600

Antallene svarer i procentdel af de samlede personalegrupper i kommunerne til:

Sundheds- og plejepersonale	
Funktion	Del af total population i %
Hjemmesygeplejen	100
Leverandører af sygeplejeartikler m.v.	100
Plejepersonale og pædagog i hjemmeplejen, på plejecentre, bosteder og specialinstitutioner	50
Div. Personlige hjælperordninger, samt orlovs- og pasningsordning	100
Døgninstitutioner	30
Sundhedsplejen	50
Kommunelæger	100
Private opholdssteder	100
Private botilbud	100
Køkkenpersonale	75
Private leverandører – kørsel og vask	100
Genoptræning	50
Støtte og kontaktpersonordninger	50
Socialpædagogisk støtte §85	50

Nøglepersoner i kritiske samfundsfunktioner	
Funktion	Del af total population i %
Brand- og redningspersonel (inkl Falck og frivillige brandværn)	100
Vagtfunktion Vandforsyning	25

Vagtfunktion Gasforsyning	100
Vagtfunktion Fjernvarme	30
Vagtfunktion Kloak /spildevand	40
Renovation (smittefarligt affald)	100
Erhvervshavne (håndtering af skibe i nød)	15

Det er vigtigt, at det er disse procentdele, man som kommune retter sig efter, når man udvælger personale til vaccination. Overskrides grænserne er der risiko for at vaccinerne slipper op, da der kun er bestilt et begrænset antal vacciner hjem til Danmark.

Når man som kommune skal udvælge sundheds- og plejepersonale samt nøglepersoner, udvælger man således den anførte procentsats af personalegruppen, fx 50 % af plejepersonalet i hjemmeplejen, plejeboliger, bosteder og specialinstitutioner, 30 % af personalet i døgninstitutioner, 100 % af sygeplejerskerne i hjemmesygeplejen osv. Når personerne er udvalgt, skal de gives tilbuddet om vaccination, som de kan takke ja eller nej til. Takker en person nej, kan vaccinationen tilbydes en anden medarbejder.

Hvem skal vaccinere gruppe 2 og 3 i kommunerne?

Det er fra centralt hold besluttet, at udgifterne til vaccinationshonorarer for gruppe 2 og 3 – dvs. udførelsen af vaccinationerne – afholdes af arbejdsgiverne som del af deres arbejdsgiveransvar, mens selve vaccinen med tilhørende sprøjter og kanyler leveres gratis af staten. Dermed er det den enkelte arbejdsgivers ansvar at tilrettelægge og planlægge vaccinationer af eget personale, herunder ansvar for at indgå aftaler med vaccinatører om at forestå selve vaccinationen af personalet. Det er endnu uafklaret, om ordningen giver DUT-kompensation fra staten, men KL forventer at rejse DUT-krav i forbindelse med vaccinationerne af sundheds- og plejepersonale samt nøglepersoner.

Vaccinationerne skal som nævnt udføres af en læge eller på lægeligt ansvar (læge med vaccinationskompetencer), men da kommunerne ikke har tilstrækkelige lægefaglige kompetencer i egen organisation, vurderes kommunerne ikke at kunne forestå opgaven selv. Kommunelægerne har ikke nødvendigvis vaccinationskompetencer og kan således ikke forventes at kunne varetage opgaven. Det vurderes heller ikke hensigtsmæssigt, at den kommunale hjemmesygepleje forestår vaccinationerne, da disse ofte heller ikke har de fornødne kompetencer og desuden ville skulle handle på delegation fra mange forskellige praksislæger, hvilket vil være for svært at styre.

Regionerne kan desværre ikke forestå vaccinationerne af kommunalt ansatte eller andre, da der ikke er lovhjemmel til, at regionerne kan tilbyde vaccinationsydelser til andre myndigheder mod betaling. Regionerne kan således

ikke påtage sig vaccinationsopgaven for personer, som er ansat uden for regionerne.

Ovenstående betyder, at kommunerne – og kommunernes private leverandører – må indgå aftaler med private vaccinatører om vaccination af gruppe 2 og 3. Helt konkret betyder det, at den enkelte arbejdsgiver må indgå aftale med et privat vaccinationsfirma eller en læge med vaccinationskompetencer. Når man skal indgå en sådan aftale, er tilbudsloven gældende. Det betyder, at kommunen skal annoncere, hvis udgiften til opgaven forventes at overstige 500.000 kr. Forventes opgaven at kunne udføres for et beløb, der er lavere end 500.000 kr., skal kommunen ikke annoncere, men bør indhente tilbud fra mindst to leverandører. Der er mange private vaccinationsfirmaer i Danmark, men en samlet og udtømmende liste findes ikke. Firmaerne kan findes via Google.

Kommunen kan indgå fælles aftaler med vaccinationsfirmaer sammen med deres private leverandører, men i så fald skal aftalen omfatte alle kommunens private leverandører inden for et givet område, fx fritvalgsområdet i hjemmeplejen eller private bosteder for handicappede.

Kommunen kan ikke overlade ansvaret for vaccination af sine medarbejdere til medarbejdernes praktiserende læge i regi af sygesikringen, da honoraraftalen for de praktiserende læger kun gælder vaccination af risikogrupperne. Kommunen kan dog lave aftale med praktiserende læger om vaccination af medarbejdere, da lægen i kraft af sin status som selvstændigt erhvervsdrivende kan agere som et privat vaccinationsfirma.

Tilrettelæggelse af vaccinationerne af gruppe 2 og 3

Selve vaccinationen i forhold til sted, tidspunkt og andre foranstaltninger aftales med vaccinatøren. Det er op til kommunen/arbejdsgiveren at planlægge om vaccinationerne skal ske i arbejdstiden eller uden for arbejdstiden, da arbejdsgiveren ikke kan pålægge medarbejderne at blive vaccineret, fordi vaccinationen skal gives som et tilbud. Nogle vaccinatører vil måske have brug for lokaler til at forestå vaccinationerne i, og her kan kommunen vælge at stille lokaler til rådighed. I forhold til vaccineleverancer mv. er det en fordel at planlægge det, så man vaccinerer så mange som muligt på samme tid og sted. Vaccinerne leveres i denne forbindelse kun til minimum 10 personer ad gangen. Det er vaccinationsfirmaet (lægen), der bestiller vaccinen hos Statens Serum Institut i henhold til den aftale, der er indgået med kommunen om antal vaccinationer.

Yderligere information

Spørgsmål kan rettes til:

Konsulent Thilde Lydixsen, thu@kl.dk, tlf. 33 70 38 52.
Seniorkonsulent Kari Vieth, kvi@kl.dk, tlf. 33 70 32 68.